

subjects of legal relations during the control over the provision of administrative services in the field of land relations]. *Derzh. upr. ta mists. samovriaduvannia: zb. nauk. pr.* Dnipro: Dnipropetr. rehion. in-t derzh. upr. Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy, 1 (40), 82-89 [in Ukrainian].

3. Ozhehov, S.I. (1999). *Tlumachnyi slovnyk rosiiskoi movy: 80 000 sliv i frazeolohichnykh vyraziv.* [Explanatory dictionary of the Russian language: 80 000 words and phraseological expressions]. M.: Azbukovnyk [in Russian].

4. Tarasov, A.M. (2008). *Derzhavnyi kontrol v Rosii. Monohrafiia.* [State control in Russia. Monograph]. M.: ZAT «Vydavnytstvo» KONTYNENT» [in Russian].

5. Drozd, I.K., & Shevchuk, V.O. (2007). *Derzhavnyi finansovyi kontrol.* [State financial control]. K.: TOV «Imeks-LTD» [in Ukrainian].

6. Shalimova, N.S. (2009). *Subiekty kontroliu yakosti audytu v Ukraini.* [Subjects of audit quality control in Ukraine]. *Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, 16(2), 300-309 [in Ukrainian].

7. Doroshenko, O.O. (2010). *Klasyfikatsiia subiektiv kontroliu finansovo-hospodarskoi diialnosti biudzhetykh ustanov.* [Classification of subjects of control of financial and economic activity of budgetary institutions]. *Ekonomika ta pidpriemnytstvo : zb. nauk. pr. molodykh uchenykh ta aspirantiv.* Kyiv: KNEU, 24, 297-303 [in Ukrainian].

8. Solomatyna, N.A. (2015). *Kontrol kak funktsiia hosudarstvennoho upravleniia.* [Control as a function of public administration]. *Vestnyk Moskovskoho unyversyteta MVD Rossyy*, 6, 154-159 [in Ukrainian].

9. Sobakar, A.O. (2013). *Instyutsiini zasady derzhavnoho kontroliu za bezpekoiu dorozhnoho rukhu v Ukraini.* [Institutional principles of state control over road safety in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu DPS Ukrainy. Seriia «Ekonomika, pravo»*, 2 (61), 15-22 [in Ukrainian].

10. *Pro utvorennia Natsionalnoho ahentstva iz zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: postanova, statut vid 15.04.2015 №244.* (2015). [On the establishment of the National Agency for Quality Assurance in Higher Education: Resolution, Statute of 15.04.2015 №244]. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*, 36, 1070 [in Ukrainian].

11. *Pro vyshchu osvitu: zakon №1556-VII.* (2014, Jule 01). [On higher education: the law of 01.07.2014 561556-VII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 37-38 [in Ukrainian].

12. *Konstytutsiia Ukrainy.* (1996, June 28). [Constitution of Ukraine]. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*, 72/1, 2598 [in Ukrainian].

13. *Pro Kabinet Ministriv Ukrainy: zakon №794-VII.* (2014, February 27). [On the Cabinet of Ministers of Ukraine: law of 27.02.2014 №794-VII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 13, 828 [in Ukrainian].

14. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy: polozhennia vid 16.10.2014 №630.* (2014). [On approval of the Regulations on the Ministry of Education and Science of Ukraine: regulations of 16.10.2014 №630]. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*, 95, 17 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 21.12.2019

УДК 342.9

Піскунова Ольга Борисівна,
здобувач Науково-дослідного інституту
публічного права
e-mail: pisckunova_olga@ukr.net

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ УПОВНОВАЖЕНОГО ПІДРОЗДІЛУ (УПОВНОВАЖЕНИХ ОСІБ) З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ В ЦІЙ СФЕРІ: ПОНЯТТЯ, ОСНОВНІ ФОРМИ ТА ВИДИ

В статті здійснено аналіз наукових положень вчених, які досліджували основні форми взаємодії правоохоронних органів та громадських інституцій щодо запобігання, виявлення та протидії корупції.

В науковій праці запропоновано визначення взаємодії уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями. Серед основних форми взаємодії уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями названо: 1) спільне планування та здійснення заходів щодо оцінки корупційних ризиків у діяльності відповідного органу, підготовки заходів щодо їх усунення; 2) методична та консультативна допомога з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції; 3) обмін інформацією про факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції; 4) проведення спільних конференцій, семінарів, навчань, консультацій і нарад з питань покращення організації запобігання, виявлення та протидії корупції; 5) здійснення спільних наукових, соціологічних досліджень з питань запобігання корупції; 6) спільне вироблення пропозиції щодо вдосконалення законодавчого регулювання відносин, що виникають у сфері запобігання корупції відповідним суб'єктам права законодавчої ініціативи; 7) проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, спрямованих на підвищення обізнаності громадян про основні засади антикорупційної політики держави та заходи спрямовані на викоренення корупції у суспільстві. 8) співробітництво з міжнародними та зарубіжними організаціями, що декларують антикорупційну спрямованість.

Випуск 7. Спецвипуск. 2019

Здійснено класифікацію основних форм взаємодії уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями.

Ключові слова: взаємодія, форми, корупція, уповноважений підрозділ (уповноважена особа) з питань запобігання та виявлення корупції.

Piskunova O. SOME ISSUES OF INTERACTION OF THE AUTHORIZED UNIT (AUTHORIZED PERSONS) ON PREVENTION AND DETECTION OF CORRUPTION WITH OTHER ENTITIES

The article analyzes the scientific positions of scientists who have studied the main forms of interaction between law enforcement agencies and public institutions to prevent, detect and combat corruption. The scientific work proposes to determine the interaction of authorized units (authorized person) on the prevention and detection of corruption with other entities in this field and public institutions. Among the main forms of cooperation of authorized units (authorized person) on the prevention and detection of corruption with other entities in this field and public institutions are: 1) joint planning and implementation of measures to assess corruption risks in the relevant body, preparation of measures to eliminate them; 2) methodological and consulting assistance on compliance with the legislation on prevention of corruption; 3) exchange of information on violations of legislation in the field of prevention and combating corruption; 4) holding joint conferences, seminars, exercises, consultations and meetings on improving the organization of preventing, detecting and combating corruption; 5) implementation of joint scientific and sociological research on the prevention of corruption; 6) joint development of a proposal to improve the legislative regulation of relations arising in the field of prevention of corruption by the relevant subjects of the right of legislative initiative; in society. 8) cooperation with international and foreign organizations declaring anti-corruption orientation. The classification of the main forms of interaction of authorized units (authorized person) on the prevention and detection of corruption with other entities in this area and public institutions has been carried out.

Key words: interaction, forms, corruption, authorized subdivision (authorized person) on issues of prevention and detection of corruption.

Постановка проблеми. Результати соціологічних досліджень засвідчують існування в Україні соціально-психологічного феномену, який полягає в тому, що абсолютна більшість населення України вважає корупцію ганебним і неприпустимим явищем, але при цьому не вбачає нічого поганого у вирішенні особистих проблем у корупційний спосіб. Сприйняття населенням корупції як припустимого явища, що є альтернативою правомірним способам задоволення власних потреб, а також той факт, що нерідко задоволення таких потреб саме у корупційний спосіб виявляється більш зручним і ефективним, є основними причинами високого рівня корупції. У зв'язку з цим, тільки спільна діяльність уповноважених суб'єктів з питань запобігання, виявлення та протидії корупції спроможна досягти таких результатів, як-то: зниження загального рівня толерування корупції в Україні; підвищення рівня обізнаності громадян, які усвідомлюють важливість стандартів доброчесної та етичної поведінки публічних службовців; надання громадянам повної та об'єктивної інформації про корупцію в Україні, її причини, стан та динаміку, систему антикорупційних інституцій, а також про можливість та способи взаємодії громадян із антикорупційними інституціями тощо [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Важливість взаємодії уповноважених суб'єктів з питань запобігання, виявлення та протидії корупції становили предмет наукових досліджень ряду вчених, як С. М. Альфорова, Л. І. Аркуші, М. Ю. Бездольного, Н. П. Голоти, Р. В. Гречанюк, А. М. Давидюка, Д. М. Демківа, О. В. Джафарової, І. А. Дьоміна, О. Ю. Дрозда, Л. А. Жуковської, Д. Г. Заброди, В. А. Завгороднього, М. Г. Іванець, О. В. Іванова, В. В. Іванцова, Д. О. Іщука, Д. І. Йосифович, В. В. Коваленка, Т. С. Курило, В. С. Лукомського, М. І. Мельника, Є. В. Невмержицького, С. С. Рогульського, К. В. Ростовської, О. В. Скомарова, О. В. Терещука, О. В. Ткаченка, Т. В. Хабарової, К. І. Хромової, С. О. Шатрави, С. А. Шалгунової та інші. В той же час, не зважаючи на достатню кількість наукових праць у досліджуємому напрямі, все ж таки, на сьогодні є актуальним дослідження взаємодії уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами в цій сфері, оскільки ми маємо можливість спостерігати завершення процесу створення антикорупційних інституцій щодо підвищення ефективності системи запобігання та протидії корупції.

Мета статті – на підставі аналізу позицій вчених-адміністративістів та норм діючого законодавства постає необхідним: по-перше, надати визначення взаємодії уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями, по-друге, з'ясувати основні форми взаємодії уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями; по-третє, запропонувати критерії класифікації форм взаємодії уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями.

Виклад основного матеріалу дослідження. На початку наукової праці слід відмітити, що у наукових працях звертається увага на слабкість взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами державної влади у сфері реалізації антикорупційної політики, що у свою чергу призводять до таких недоліків: низького рівня авторитету влади в суспільстві, утвердження думки про відстороненість державних посадовців від проблем звичайних громадян; зменшення ефективності державної антикорупційної політики через неузгодженість державних та суспільних інтересів і прагнень; гальмування процесів реформування й очищення влади, впровадження нових суспільних інститутів; укорінення корупції у владі через відсутність дієвих механізмів громадського контролю та моніторингу; поглиблення конфлікту між владою та суспільством через відсутність реальних прикладів врахування думки громадянськості щодо реалізації державної антикорупційної політики [2, с. 218]. Все вищезазначене тільки вказує на необхідність дослідження взаємодії уповноваженого підрозділу (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами в цій сфері.

Ватро звернути увагу, що Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції звертається увага, що кожна Держава-учасниця вживає заходів, які можуть бути необхідними для заохочення, відповідно до її внутрішнього права, співробітництва між, з одного боку, її державними органами, а також державними посадовими особами та, з іншого боку, своїми органами, відповідальними за розслідування та переслідування у зв'язку з кримінальними злочинами. У свою чергу, зазначеною Конвенцією закріплюються відповідні форми взаємодії, це: а) надання таким відповідальним органам з власної ініціативи інформації, якщо є обґрунтовані підстави вважати, що був вчинений будь-який зі злочинів, визначених статтями 15, 21 та 23 цієї Конвенції; або б) надання таким відповідальним органам, на відповідний запит, усієї необхідної інформації [3]. В даному контексті на міжнародному рівні проголошується інформаційна взаємодія суб'єктів запобігання та протидії корупції.

Крім того, в ч. 2 ст. 13 Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції закріплюється, що Держава-учасниця вживає належних заходів для забезпечення того, щоб відповідні органи з протидії корупції, були відомі населенню, і забезпечує доступ до таких органів для надання їм повідомлень, у тому числі анонімно, про будь-які випадки, які можуть розглядатись як злочин відповідно до цієї Конвенції [3]. В цьому контексті відбувається відповідна взаємодія суб'єктів протидії, запобігання та виявлення корупції з населенням, і в той же час, звертається увага на сприяння особам у виявленні та повідомленні про корупцію відповідним уповноваженим підрозділами запобігання та виявлення корупції.

У зв'язку з цим можемо констатувати, що ефективна реалізація антикорупційної політики держави має базуватися на комплексному застосуванні примусових, попереджувальних та просвітницьких процедур, що може бути забезпечено виключно за умови спільної участі у цьому процесі суб'єктів запобігання, протидії та виявлення корупції та громадськості [4].

На підтвердження зазначеному, наведемо позицію Ю.М. Комарової, яка досліджувала засади взаємодії Національного антикорупційного бюро України з громадськістю. Вчена виокремлює відповідні форми взаємодії НАБУ з громадськістю, а саме: 1) налагодження партнерських відносин у регіонах між громадськістю та новоствореними територіальними управліннями НАБУ; 2) залучення громадських організацій до проведення антикорупційних експертиз проектів нормативно-правових актів, які НАБУ виносить на розгляд до Верховної Ради України або Кабінету Міністрів України; 3) інформування громадян і здійснення правоосвітньої роботи; 4) виокремлення особливостей участі Ради громадського контролю при НАБУ (РГК) в його діяльності; 5) законодавче закріплення вимог до членів РГК [5, с. 20].

К.В. Ростовська зазначає, що однією із форм залучення громадськості до участі у формуванні антикорупційної політики в приватному секторі є комплаєнс-практика. Прийняття антикорупційних програм дозволить удосконалити комплаєнс-політику юридичних осіб, спрямовану на запобігання та попередження вчинення їх працівниками корупційних чи пов'язаних з корупцією правопорушень, а також на забезпечення відповідності діяльності юридичної особи вимогам антикорупційного законодавства. В дійсності впровадження комплаєнс-заходів у приватному секторі сприятиме більш ефективному розробленню та виконанню антикорупційних програм [6, с. 336]. В контексті зазначеного, варто вказати, що запровадження комплаєнс-практики тільки сприятиме створення надійної корпоративної політики щодо дотримання антимонопольного законодавства, спрямовану на запобігання вчиненню корупційних правопорушень. Отже, можна вести мову, що у випадку внесення відповідних змін до норм антикорупційного законодавства щодо обов'язковості прийняття антикорупційних програм для всіх підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, це буде сприяти введенню окремих посад чи підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції, що забезпечить зниження рівня порушень антикорупційного законодавства.

Аналіз особливостей взаємодії Національного антикорупційного бюро України з іншими органами публічної адміністрації та громадськістю надав можливість Ю.М. Комарові назвати характерні ознаки останньої: 1) здійснюється на засадах співробітництва та координації, проте деякі елементи взаємодії мають контрольно-наглядовий характер; 2) здійснюється як на державному так і на міжнародному рівнях, з дотриманням норм національного законодавства та міжнародно-правових актів; 3) реалізація антикорупційної політики, викорінення корупційних правопорушень та повернення довіри суспільства – єдина мета усіх суб'єктів взаємодії; 4) здійснюється шляхом реалізації горизонтальних правовідносин, що обумовлено наявністю автономності від інших органів державної влади [5, с. 143].

Як справедливо звертає увагу Л. А. Жуковська, що саме від правильної організації взаємодії спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції між собою, між цими органами та громадським суспільством, а також органами державної влади залежить ефективність, результативність діяльності із запобігання та протидії корупції в Україні [7, с. 9]. Крім того, вчена зазначає, що спільна, довгострокова діяльність громадянського суспільства та органів публічної влади у сфері запобігання та протидії корупції повинна бути зосереджена на створенні відкритих, прозорих основних статистичних даних органів публічної влади, що дасть змогу громадянам бути обізнаними з інформацією та формувати довіру до органів публічної влади, зменшення корупції за допомогою прозорих, відкритих електронних процесів, запровадження надання електронних послуг, що унеможливує контакт громадянина з працівниками органів публічної влади [7, с. 10]. В дійсності на сьогоднішній день, уряд країни спрямовує свої зусилля на унеможливлення вчинення корупційних правопорушень шляхом обмеження спілкування громадян з посадовими особами органів публічної влади. З цією метою створенні та функціонують центри надання адміністративних послуг, який на сьогодні має широкий спектр надання найважливіших послуг з використанням електронних засобів звернення та отримання онлайн послуг. В системі

МВС України створено Головний сервісний центр МВС та територіальні сервісні центри, які надають сервісні послуги у сфері безпеки дорожнього руху; перевезення небезпечних вантажів; підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів; забезпечення державного обліку зареєстрованих транспортних засобів; видачі (обміну) посвідчень водія, ДОПНВ-свідоцтв про підготовку водіїв, свідоцтв про підготовку уповноважених з питань безпеки перевезень небезпечних вантажів, свідоцтв про допуск транспортних засобів до перевезення небезпечних вантажів та накопичення інформації з цих питань у Єдиному державному реєстрі МВС [8]. Запровадження ЦНАП та ГСЦ МВС та інших органів, які надають сервісні послуги спрямовано на мінімізацію корупційних проявів в нашому суспільстві та виховання як посадових осіб, так і громадян нульової толерантності до корупції на всіх рівнях, оскільки це є тією надією, що в країні може бути порядок та діяти правило верховенства закону.

У свою чергу, Д.М. Демків у своїй науковій праці сформулював теоретико-правову модель адміністративно-правового забезпечення взаємодії САП з іншими правоохоронними органами як комплексного явища, яке: створює систему законодавчого забезпечення взаємодії правоохоронних антикорупційних органів; виражає спільну (погоджену) діяльність САП з іншими правоохоронними органами, що узгоджується за цілями і співпадає за часом, ініціативно здійснюється в межах чинного законодавства та з додержанням взаємоузгоджених принципів; спрямоване на здійснення нагляду за додержанням законів під час попередження, припинення, розслідування, підтримання державного обвинувачення і захисту інтересів громадянина або держави в суді щодо корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень [9, с. 3-4].

В цілому погоджуючись з таким визначенням хотілось би звернути увагу, що уповноважені підрозділи (уповноважені особи) з питань запобігання та виявлення корупції у своїй діяльності мають можливість здійснювати відповідну взаємодію із Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою, як приклад, уповноважені підрозділи (уповноважені особи) під час реалізації свої повноважень забезпечують дотримання прав викривачів та гарантій захисту у відповідності до норм діючого законодавства. Так, у випадку порушення трудових прав викривачів, уповноважені підрозділи (уповноважені особи) із Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою забезпечують дотримання права викривачів, тобто відновлення в займаній посаді, поновлення чи продовження дії трудового договору тощо.

Слушним із теоретичної точки зору є визначення взаємодії суб'єктів розроблення та реалізації державної антикорупційної політики, яке було запропоновано К.В. Ростовською. Під останньою розуміється адміністративно-правова категорія, що врегульована адміністративно-правовими нормами, погоджена за метою, часом і місцем діяльність суб'єктів розроблення державної антикорупційної політики з суб'єктами, які її реалізують, при якій вони справляють взаємний вплив один на одного і на суспільні відносини, опосередковані існуванням корупції, з метою виконання заходів державної антикорупційної політики, усунення причин та умов, що сприяють корупції, шляхом найбільш доцільного поєднання сил, засобів і методів, властивих цим суб'єктам [6, с. 309].

Крім того, К.В. Ростовська звертає увагу на важливість взаємодії Національного агентства запобігання корупції з органами державної влади та місцевого самоврядування в розробленні та реалізації державної антикорупційної політики, адже така взаємодія має суспільно-корисний характер, допомагає у вирішенні питань як під час розроблення проекту антикорупційної політики, так і під час реалізації її заходів, а також надає суб'єктам взаємодії обрати прийнятні для них форми взаємодії та їх характер (двосторонній, багатосторонній, постійний чи тимчасовий) [6, с. 309]. Все ж таки, основний акцент при такій формі взаємодії надається увага діяльності уповноважених підрозділів чи уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції шляхом координації та надання методичної допомоги у реалізації антикорупційної політики.

О.В. Новіков досліджуючи публічно-правове забезпечення протидії корупції в умовах регіонального розвитку виокремив певні напрями взаємодії суб'єктів публічного адміністрування з інституціями громадянського суспільства у сфері протидії корупції: 1) залучення інститутів громадянського суспільства до вироблення та реалізації політики запобігання та протидії корупції в системі публічного управління регіональним розвитком; 2) залучення інститутів громадянського суспільства до антикорупційної експертизи програм публічного управління регіональним розвитком; 3) залучення громадськості до контролю за використанням ресурсів, призначених для формування та впровадження відповідних програм протидії корупції в системі публічного управління регіональним розвитком України; 4) формування громадської позиції підтримки та сприяння органам регіонального управління щодо протидії корупції в системі публічного управління регіональним розвитком [9, с. 173].

Варто також відмітити монографічне дослідження В.А. Завгороднього, який пропонує розглядати взаємодію ОВС і громадських організацій у протидії корупції як урегульовану нормами адміністративного права систему суспільні відносини суб'єктів зі спеціальним правовим статусом, що формуються у процесі їх спільної діяльності щодо виявлення, запобігання та припинення корупційних правопорушень [11, с. 5]. В той же час, вчений акцентує увагу на взаємодії як правоохоронного органу з громадськими інституціями, так і інших суб'єктів зі спеціальним статусом, і що важливо, діяльність останніх пов'язана з виявленням, запобіганням та припиненням корупційних правопорушень.

Важливо також вказати на основні форми взаємодії ОВС та громадських організацій у сфері протидії корупції, якими є: 1) спільне планування та здійснення заходів щодо запобігання та виявлення фактів корупції в органах публічної влади; 2) обмін інформацією та досвідом щодо запобігання та протидії корупційним проявам; 3) проведення спільних семінарів, навчань, зборів, консультацій і нарад антикорупційної спрямованості з питань

покращення організації протидії корупції; 4) здійснення спільних наукових досліджень; 5) співробітництво ОБС і громадських організацій з міжнародними та зарубіжними організаціями, що декларують антикорупційну спрямованість тощо [11, с. 5]. Зазначені основні форми взаємодії правоохоронного органу та громадських інституцій мають важливе значення на шляху побудови демократичної держави, в якій панує принцип верховенства права та реалізується нульова толерантність до корупції.

Все вищезазначене свідчить про вдосконалення основних форм взаємодії основних суб'єктів запобігання та виявлення корупції, що має прояв у спільній діяльності щодо викорінення цього негативного явища як корупція. Реалізація основними суб'єктами запобігання та виявлення корупції свої повноважень у зазначеній сфері не може відбуватися без спільної діяльності з громадськими інституціями, оскільки як показує досвід демократичних держав, розвиток громадянського суспільства за системної державної підтримки дає змогу залучати додаткові людські, організаційні, фінансові та технічні ресурси для надання соціальних та інших суспільно значущих послуг, сприяння процесу децентралізації державного управління і підвищенню його якості, а також скоротити державні видатки і запобігти корупційним ризикам, та в цілому вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією [12].

Висновок. Аналіз наукових положень вчених, які досліджували основні форми взаємодії правоохоронних органів та громадських інституцій щодо запобігання, виявлення та протидії корупції надав можливість зробити наступні висновки.

Так, під взаємодією уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями слід розуміти врегульовану нормами адміністративного права спільну діяльність відповідних суб'єктів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, яка має систематичний та цілеспрямований характер, та відбувається за узгодженістю сторін, місцем, часом вчинення відповідних дій із застосуванням певного правового інструментарію спрямованого на проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією, моніторингу реалізації державної антикорупційної політики, формування світогляду несприйняття корупції в діяльності органу публічної адміністрації та суспільстві в цілому.

Серед основних форми взаємодії уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями варто назвати:

- 1) спільне планування та здійснення заходів щодо оцінки корупційних ризиків у діяльності відповідного органу, підготовки заходів щодо їх усунення;
- 2) методична та консультаційна допомога з питань додержання законодавства щодо запобігання та виявлення корупції;
- 3) обмін інформацією про факти порушення законодавства у сфері запобігання, виявлення та протидії корупції;
- 4) проведення спільних конференцій, семінарів, навчань, консультацій і нарад з питань покращення організації запобігання, виявлення та протидії корупції;
- 5) здійснення спільних наукових, соціологічних досліджень з питань запобігання, виявлення та протидії корупції;
- 6) спільне вироблення пропозицій щодо вдосконалення законодавчого регулювання відносин, що виникають у сфері запобігання, виявлення та протидії корупції відповідним суб'єктам права законодавчої ініціативи;
- 7) проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, спрямованих на підвищення обізнаності громадян про основні засади антикорупційної політики держави та заходи спрямовані на викорінення корупції у суспільстві.
- 8) співробітництво уповноважених підрозділів (уповноваженої особи), спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції та громадських організацій з міжнародними та зарубіжними організаціями, що декларують антикорупційну спрямованість тощо.

Крім того, взаємодією уповноважених підрозділів (уповноваженої особи) з питань запобігання та виявлення корупції з іншими суб'єктами у цій сфері та громадськими інституціями можна класифікувати за таким критеріями: за метою здійснення; за організаційним підпорядкуванням (внутрішня та зовнішня); за часом та тривалістю здійснення дій (постійна чи тимчасова); за видом взаємодії (інформаційна, функціональна, нормотворча та матеріально-фінансова взаємодія) тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про засади державної антикорупційної політики на 2020–2024 роки : Пояснювальна записка до Проекту Закону України URL : https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/-Poyasn.-zapyska_0.docx.
2. Дем'янчук В. А. Адміністративно-правові засади реалізації антикорупційної політики в Україні : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Дніпро, 2018. 489 с.
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Міжнародний документ від 31.10.2003 URL : https://zakon.rada.gov.ua/go/995_c16.
4. Участь громадськості у заходах щодо запобігання корупції як запорука успішної антикорупційної політики : Роз'яснення Мін'юсту України від 26.08.2011 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0059323-11>.
5. Комарова Ю.М. Адміністративно-правовий статус Національного антикорупційного бюро України : дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 229 с.
6. Ростовська К.В. Адміністративно-правові основи державної антикорупційної політики в Україні : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Дніпро, 2019. 504 с.

7. Жуковська Л.А. Адміністративно-правові засади діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2020. 18 с.
8. Про затвердження Положення про Головний сервісний центр МВС : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2015 № 1393 URL : <https://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/02/Polozhennya-GSTS.pdf>.
9. Демків Д. М. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з іншими правоохоронними органами : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Тернопіль, 2019. 23 с.
10. Скомаров О.В. Адміністративно-правові основи діяльності Національного антикорупційного бюро України : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Тернопіль, 2017. 20 с.
11. Завгородній В.А. Адміністративно-правове регулювання взаємодії органів внутрішніх справ та громадських організацій у протидії корупції : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Дніпропетровськ, 2010. 22 с.
12. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : Указ Президента України від 26.02.2016 № 68/2016 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/68/2016>.

REFERENCES:

1. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky na 2020–2024 roky. (2020). [On the principles of state anti-corruption policy for 2020–2024]. Poiasniuvalna zapyska do Proektu Zakonu Ukrainy. Retrieved from: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/-Poyasn.-zapyska_0.docx [in Ukrainian].
2. Demianchuk, V. A. (2018). Administratyvno-pravovi zasady realizatsii antykoruptsiinoi polityky v Ukraini. [Administrative and legal principles of implementation of anti-corruption policy in Ukraine]. Doctor's thesis. Dnipro [in Ukrainian].
3. Konventsiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii proty koruptsii. (2003, October 31). [United Nations Convention against Corruption]. Mizhnarodnyi dokument. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_c16 [in Ukrainian].
4. Uchast hromadskosti u zakhodakh shchodo zapobihannia koruptsii yak zaporuka uspishnoi antykoruptsiinoi polityky. (2011). [Public participation in measures to prevent corruption as a guarantee of a successful anti-corruption policy]. Roziasnennia Miniustu Ukrainy vid 26.08.2011 Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0059323-11> [in Ukrainian].
5. Komarova, Yu.M. (2018). Administratyvno-pravovyi status Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy. [Administrative and legal status of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine]. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].
6. Rostovska, K.V. (2019). Administratyvno-pravovi osnovy derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky v Ukraini. [Administrative and legal bases of the state anti-corruption policy in Ukraine]. Doctor's thesis. Dnipro [in Ukrainian].
7. Zhukovska, L.A. (2020). Administratyvno-pravovi zasady diialnosti spetsialno upovnovazhenykh subiektiv u sferi protydii koruptsii v Ukraini. [Administrative and legal principles of activity of specially authorized subjects in the field of anti-corruption in Ukraine]. Extended abstract of candidate's thesis. [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Holovnyi servisnyi tsentr MVS. (2015, November 07). [On approval of the Regulations on the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs]. Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 07.11.2015 № 1393 Retrieved from: <https://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2019/02/Polozhennya-GSTS.pdf>. [in Ukrainian].
9. Demkiv, D. M. (2019). Administratyvno-pravove zabezpechennia vzaiemodii Spetsializovanoi antykoruptsiinoi prokuratury z inshymy pravookhoronnymy orhanamy. [Administrative and legal support of interaction of the Specialized anti-corruption prosecutor's office with other law enforcement agencies]. Extended abstract of candidate's thesis. Ternopil [in Ukrainian].
10. Skomarov, O.V. (2017). Administratyvno-pravovi osnovy diialnosti Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy. [Administrative and legal bases of activity of the National anti-corruption bureau of Ukraine]. Extended abstract of candidate's thesis. Ternopil [in Ukrainian].
11. Zavorodnii, V.A. (2010). Administratyvno-pravove rehuliuвання vzaiemodii orhaniv vnutrishnikh sprav ta hromadskykh orhanizatsii u protydii koruptsii. [Administrative and legal regulation of the interaction of internal affairs bodies and public organizations in combating corruption]. Extended abstract of candidate's thesis. Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
12. Pro spriannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini. (2016). [On promoting the development of civil society in Ukraine]. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 26.02.2016 № 68/2016. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/68/2016> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 22.12.2019